

Regelrådets uttalelse

Om: **Gjennomføring av EUs tilgjengelighetsdirektiv**

Ansvarlig: **Kulturdepartementet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Kulturdepartementet

Deres ref.:
21/1329

Vår ref.:
21/000145

Vår saksbehandler:
Merete Grøtt Grinde

Dato:
04.10.2021

Uttalelse

Om: **Gjennomføring av EUs tilgjengelighetsdirektiv**
Konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Kulturdepartementet har sendt på høring forslag om gjennomføring av EUs tilgjengelighetsdirektiv i norsk rett.

Regelrådet mener at utredningen av gjennomføringen av tilgjengelighetsdirektivet gjennomgående er dekkende og grundig. Departementet har fått utført både en juridisk og en samfunnsøkonomisk utredning. Etter Regelrådets vurdering har departementet dermed i høringsdokumentet i hovedsak besvart de seks minimumsspørsmålene i utredningsinstruksen. Det er positivt at departementet har forsøkt å tallfeste hvor mange virksomheter som blir berørt av forslaget. Videre er de positive og negative virkningene for næringslivet belyst.

Regelrådet mener det hadde vært enklere for høringsinstansene å få en helhetlig oversikt over forslagene i direktivet og det materielle innholdet i lovreglene om forskriftene ble sendt på høring samtidig med lovforslagene.

Regelrådet vil oppfordre til at det utarbeides gode veiledere for å sikre en vellykket gjennomføring av regelverksendringene for næringslivet.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

1 Om forslaget som er sendt på høring

Kulturdepartementet har sendt på høring forslag til gjennomføring av Europaparlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882 (European Accessibility Act). Tilgjengelighetsdirektivet omfatter en rekke produkter og tjenester, og stiller overordnede og funksjonelle krav til tilgjengeligheten av disse. Departementet anbefaler at gjennomføringen i norsk rett tar utgangspunkt i likestillings- og diskrimineringsloven.

Formålet med direktivet er todelt. Det er et indre markedsperspektiv for å bedre rammebetingelsene for næringslivet og det er et rettighetsperspektiv for å bygge opp under medlemslandenes innsats for å oppfylle sine internasjonale forpliktelser etter FN-konvensjonen om rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse (CRPD). Direktivet har i tillegg et forbrukerperspektiv ved at det skal gi eldre og personer med funksjonsnedsettelse tilgang til flere tilgjengelige varer og tjenester.

2 Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Departementet skriver i høringsnotatet at direktivet har et svært vidt nedslagsfelt og omfatter en rekke produkter og tjenester. I den samfunnsøkonomiske analysen fra Oslo Economics er det anslått at 50 000 norske virksomheter blir berørt av forslaget. Regelrådet har prioritert å uttale seg om denne høringen fordi forslaget berører mange virksomheter og vil pålegge næringslivet nye kostnader.

3 Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Etter Regelrådets vurdering er kostnadsvirkningene og nyttevirkningene for næringslivet tilstrekkelig beskrevet i den samfunnsøkonomiske analysen fra Oslo Economics som er vedlagt høringsnotatet. Regelrådet mener det er riktig og positivt at det er gjennomført en

samfunnsøkonomisk analyse av forslaget. Rapporten har blant annet estimert antall berørte, tallfestet noen av virkninger og sett på de samlede konsekvensene for næringslivet.

3.2. Konkurranssevirkninger for næringslivet

Regelrådet finner det positivt at konkurranssevirkningene for næringslivet er drøftet i rapporten fra Oslo Economics. Regelrådet savner imidlertid en bredere drøftelse av de positive og negative virkningene over tid. For eksempel om det kan forventes flere produsenter i Norge i årene fremover og nærmere drøftelse av om regelverket vil gjøre det enklere eller vanskeligere å etablere seg.

3.3. Forenkling for næringslivet og digitalisering

Departementet gjør i høringsnotatet oppmerksom på at direktivet åpner for at EU-Kommisjonen kan vedta gjennomføringsbeslutninger, delegerede rettsakter eller harmoniserte standarder på saksfeltet. Dette vil kunne konkretisere og forenkle praktiseringen av regelverket. Disse beslutningene og rettsaktene er imidlertid ikke utformet ennå. Regelrådet vil oppfordre departementet i det videre arbeidet til å vurdere de løsningene som gjør det enklest mulig for næringslivet.

En av kostnadsvirkningene for næringslivet er å sette seg inn i og forstå regelverket. For at denne oppgaven skal bli enklere er virksomhetene avhengig av god veiledning. Regelrådet oppfordrer departementet til å prioritere veiledning i det videre arbeidet.

3.4. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

EU har vedtatt unntak for mikrobedrifter fra enkelte deler av direktivet. Regelrådet registrerer at departementet har vurdert det nasjonale handlingsrommet og undersøkt mulighetene for nasjonale tilpasninger for små virksomheter. Regelrådet mener det er positivt at det undersøkt hvilket nasjonalt handlingsrom som finnes. Regelrådet oppfordrer departementet også i det videre arbeidet med forskrifter og implementering av gjennomføringsbeslutninger med videre fra EU til å gjøre særskilte vurderinger av hensynet til små virksomheter der det er handlingsrom.

3.5. Alternative tiltak

Regelrådet forstår det slik at departementet i dette høringsnotatet bare foreslår at direktivets absolutte krav gjennomføres. Regelrådet oppfatter også at det er grundig drøftet om det er nasjonalt handlingsrom i direktivet. Det er også positivt at det er vist til gjeldene rett i andre nordiske land og at det er drøftet ulike tilsynsmodeller.

3.6. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Forutsetning for en vellykket gjennomføring vil være avhengig av at virksomhetene faktisk følger og forstår regelverket. Regelrådet registrerer at Norge er pålagt å utarbeide retningslinjer og andre nødvendige verktøy som letter mikrobedrifters anvendelse av de nasjonale reglene som innarbeider tilgjengelighetsdirektivet. Regelrådet ønsker å fremheve at gode veiledninger for alle berørte virksomheter i de fleste tilfeller vil lette gjennomføringen av nye krav.

Regelrådet stiller spørsmål ved hvorfor ikke forskriftene sendes på høring samtidig med loven. Vi forstår at departementet gjerne vil ha innspill til spørsmålet om det er mest hensiktsmessig med to sektorovergrepene forskrifter for universell utforming. Samtidig kan det være utfordrende for høringsinstansene å få et helhetlig bilde av hvilke endringer som faktisk foreslås i dette høringsnotatet, og hva som blir sendt på høring senere.

3.7. Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Regelrådet ser at det er lagt ned et omfattende arbeid i forbindelse med denne høringen og mener at utredningen på mange måter gir et godt grunnlag for videre arbeid. På den annen side er det litt vanskelig å få oversikt over de konkrete endringene. Dette inntrykket forsterkes ytterligere av at en tilleggsutredning ble publisert senere i høringsperioden uten at sammenhengen med den opprinnelige høringen kom tilstrekkelig frem.

4 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Regelrådet mener det er positivt at det er gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse og at de positive og negative virkningene av direktivet er fremstilt på en oversiktlig måte. Regelrådet stiller spørsmål til om høringsprosessen og høringsnotatet kunne vært utformet på en måte som gjør det lettere for høringsinstansene å få oversikt over alle forslagene. På bakgrunn av at forskriftene ikke foreligger på nåværende tidspunkt er det vanskelig å konkludere om forslaget er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.